

Eurovision'dan kaytardık!

TRT bir danışma kurulu toplantısı yaptı. Bu toplantı sonrasında meraklı kamuoyu bomba etkisi yaratan bir haberle sarsıldı: Türkiye 2013'te Eurovision şarkı yarışmasına katılmayacak

MICHAEL KUYUCU*

Türkiye üç yıldır Eurovision şarkı yarışmasında tarihe geçecek hatalara imza atıyor. İlki 2011 yılında Yüksek Sadakat Grubu ile oldu, ikincisi 2012 yılında Can Bonomo ile sonuncusu ise 2013 yılında.

Yüksek Sadakat ile tarihinde ilk kez yarış finaline geçemeyen Türkiye bir yıl sonra adı sanı tanınmayan bir gençle yarışmaya katıldı ve şimşekleri üstüne çekti. Can Bonomo'yu genç yetenek olarak takdim eden TRT onu sanatçı duruşundan dolayı gelecek adına olumlu sinyaller verdiği gerekçesi ile yarışmaya yolladı. Can ilk ona girdi ama televoting yani halk oyları sayesinde bunu başardı. Daha sonra Can Bonomo'nun halk oyları olmasaydı ülkelerin seçici jüri oyları tek başına değerlendirildiğinde ortaya çıkan sıralamada 22.inci olduğunu öğrendik. Yani Can eğer halk oylaması olmasaydı yarışmada sondan üçüncü olacaktı.

Yaşanan bu iki başarısızlık beraberinde çok ciddi eleştirileri de getirdi, bunun üzerine TRT bir danışma kurulu toplantısı yaptı ve müzik dünyasından Eurovision şarkı yarışması ile ilgili bir fikir alışverişinde bulundu. Bu panel sonrasında herkes ne olacağını düşünürken geçtiğimiz hafta kamuoyu bomba etkisi yapan bir haberle sarsıldı. TRT bir basın açıklaması yayınlarak Türkiye'nin 2013 yılında Eurovision şarkı yarışmasına katılmayacağını açıkladı. İşte TRT'nin basın açıklaması ve analizi:

"Kurumumuz, üyesi bulunduğu EBU'nun (Avrupa Yayın Birliği) Eurovision Şarkı Yarışmasına, 1975 yılında ilk kez katılmış ve bu güne kadar toplam 34 yarışmada yer almıştır.

Ancak; 1976-1977 - 1979 ve 1994 yıllarında ise çeşitli sebeplerle yarışmaya katılmama kararı almıştır.

Şarkı yarışması dönemi içerisinde ilk defa 1997 yılında Şebnem Paker'in yorumladığı "Dinle" adlı eserle alınan 3.lükle Türk kamuoyunun bu yarışmaya ilgisi artmış ve hep üst dereceler beklenir olmuştur.

2003 yılında Letonya/Riga'da Sertab Erener'in yorumladığı "Everyway That I Can" isimli eserin 1. Olması, Türk Kamuoyunun tüm dikkatlerini üzerine çekmiştir.

TRT son 10 yıl içerisinde; bir 1.lik (2003), üç 4.lük (2004, 2007, 2009) iki 7.lik (2008, 2012), bir 2.lik (2010)'le tarihi bir başarıya imza atmıştır

2000'li yıllarda Türkiye'yi temsil eden yarışmacıların başarısında oylama sisteminin değiştirilmesinin, ve izleyici oylamasının (televoting) etkisinin büyük olduğu değerlendirilmektedir.

Nitekim izleyici oylamasına geçilen 2003-2010 arasında yıllarda sanatçılarımızın elde ettiği başarılar daha yüksektir. 2011 yılından itibaren izleyici oylarının etkisi %50'ye indirilmiştir. (%50 izleyici, %50 jüri)

Bu kararın alınmasında EBU'nun ayrıcalıklı üyesi 5 ülkenin (Almanya, Fransa, İngiltere, İspanya, İtalya) son yıllarda elde ettiği başarısız sonuçların etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Nitekim ayrıcalıklı bu 5 ülke (Almanya, Fransa, İngiltere, İspanya, İtalya) yarış final elemelerine katılmadan doğrudan finalde yarışmaktadır.

Bu durumun haksızlığını her fırsatta belirttik.

2013 yılında İsveç/Malmö şehrinde yapılacak 58. Eurovision Şarkı Yarışması için bir ön hazırlık çalışması yapılmış ve bunun için 2 Kasım 2012 tarihinde müzik sektörünün ve medyanın yer aldığı ve geçmişteki yarışmalar katılarak belirli derece almış sanatçı, besteci, aranjör, vb. kişilerden oluşan Eurovision Şarkı Yarışması 2. Özel Danışma Kurulu İstanbul Radyosunda toplamış ve katılımcıların Eurovision Şarkı Yarışmasına hangi yöntemle eser seçerse daha iyi bir sonuç elde edeceği konusunda görüşlerine başvurulmuştur.

TRT, BU YIL YARIŞMAYA KATILMAYACAK ÇÜNKÜ YARIŞMANIN HAKSIZLIKLARINA KARŞI ÇIKIYOR

Bu yıl İsveç/Malmö'de yapılacak olan 58. Eurovision Şarkı Yarışmasına ekonomik nedenlerle bazı ülkelerin katılmayacağı yönünde de duyurular alınmıştır.

TRT'nin EBU (Avrupa Yayın Birliği) üyeliği çerçevesinde iştirak ettiği Eurovision Şarkı Yarışmasına katılım kararı her yayıncı kurumun kendi inisiyatifindedir.

Bu kapsamda Kurumumuz, 2013 yılında İsveç'de düzenlenecek 58. Eurovision Şarkı Yarışması'na katılmama ka-

rarı almıştır

Bundan sonraki süreç içerisinde, Eurovision Şarkı Yarışması 2. Özel Danışma Kurulu Üyelerinin görüşleri de dikkate alınarak, Kurumumuzun daha sağlıklı ve faydalı değerlendirme yapması ve ileriki yılların stratejisini oluşturması planlanmaktadır"

Yukarıda basın açıklamasında çok ciddi tezatlar var. Neler mi?

Türkiye'nin 1976-1977 - 1979 ve 1994 yıllarında ise çeşitli sebeplerle yarışmaya katılmama kararı aldığı vurgulanmış. Türkiye yarışmaya 1976 ve 77 yıllarında yarışmaya TRT kendi isteği ile katılmadı, çünkü ilk katıldığı 1975 yılındaki yarışmada başarısız olunca küstü. 1979 yılında yarışmaya 21. Peron ve Maria Rita Epik'in seslendirdiği "Seviyorum" adlı şarkı ile katılma kararı alınmış ama yarışmanın İsrail'de yapılıyordu ve TRT Dış İşleri Bakanlığının önerisi ile Arap & İsrail savaşından dolayı tepki amaçlı yarışmaya katılmama kararı almış. 1994 yılında ise önceki sene uygulanan küme düşme uygulamasından payını aldığı için mecburen katılmamış. 1993 yılında yarışan Burak Aydos "Esmer Yarım" adlı şarkısı ile son sıralarda kalmıştı. O dönem yarışmaya katılan ülke sayısının artmasından dolayı kontenjanda doluluk olduğu için EBU belirli alt sıralarda kalan ülkelere bir yıl sonra yarışmaya katılmaması konusunda bir madde uygulamıştı. 1994 yılında da Türkiye bundan payını almıştı. Türkiye 1994 yılından sonra yarışmaya her yıl katılmıştır. 1994 yılındaki mecburi katılmama durumunu bir kenara koyarsak Türkiye bu yarışmaya 1980 yılından beri yaklaşık 32 yıldır katılıyor.

TRT "2011 yılından itibaren izleyici oylarının etkisi %50'ye indirilmiştir. (%50 izleyici, %50 jüri)" diyerek bunun haksızlık olduğunu iddia etti. Bu karar EBU, Türkiye, Yunanistan, Eski Sovyetler ülkeleri gibi birbirine oy veren ülkelerin birbirine jest olsun diye puan ver-

melerinden dolayı aldı. Herkes artık Yunanistan'ın Kıbrıs'a, Kıbrıs'ın Yunanistan'a, Türkiye'ni Azerbaycan'a 12 tam puan vereceğini ezberlemişti.

TRT Büyük harflerle şunu söylüyor: "TRT, BU YIL YARIŞMAYA KATILMAYACAK ÇÜNKÜ YARIŞMANIN HAKSIZLIKLARINA KARŞI ÇIKIYOR" Şimdi bunu görünce insan aklına şimdi mi geldi diye soruyor. Son iki yılda elde edilen başarısızlıklardan hareket ederek "tırstık" demenin bir diğer yolu oldu bence bu.

Yarışmaya katılmamak dünyanın sonu değil, ama böylesine güzel bir organizasyonda olmamak hem tanıtım açısından hem de Türkiye hakkında son yıllarda yapılan ilginç komlo teorileri açısından sıkıntılı. Bedavadan Türk bayrağını ve Türkiye adını milyonlarca insana göstermek varken, bir Türk sanatçısının uluslararası arenada, Avrupa'da adının duyurması için platform yaratmak varken neden bu fırsat geri tepiliyor? Nedeni çok basit, gönderilecek sanatçı bulunamadılar ve kısa ve en kestirme yolu seçtiler. Böylece özellikle son iki yılda ciddi eleştiriler alan TRT bu sene yarışmaya katılmayarak bir nevi yarışmadan kaytardı. Nasıl olsa birkaç hafta yazılır çizilir sonra unutulur. Ama eğer X bir sanatçı ile katılsaydı, muhtemelen o sanatçı yine yanlış bir seçim olacaktı bu da Mayıs ayına kadar yazılıp çizilecekti.

Bu bence biraz bencilce alınan bir karar oldu, yani TRT ülkenin tanıtımını kendisine yönelik yapılan sert eleştirilerden kurtulmak adına geri plana itti.

Şimdi soruyorum siz olsaydınız ne yapardınız?

Yurttaş olarak her türlü eleştiriye boyun eğerek göğsünüzü gererek yarışmaya katılır mıydınız yoksa eleştirilerden kurtulmak ve koltuğunuzdan olmamak adına yarışmadan kaytarır mıydınız?

* Dr, medya ekonomisi uzmanı